

Handläggare
Anna Ljungquist
Telefon: 08-508 25 161

Till
Socialnämnden
2022-06-14

Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2022:11)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2022/614

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Fredrik Jurdell
Förvaltningschef
Socialförvaltningen

Veronica Carstorp Wolgast
Biträdande förvaltningschef
Socialförvaltningen

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat betänkandet *Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2022:11)* till socialnämnden för yttrande.

I handlingsplanen lyfts flera åtgärdsförslag för en långsiktig utveckling av tolktjänsten fram. Förslagen ska medverka till en effektiv tolktjänst av hög kvalitet som är lika för alla som behöver tolktjänst. Tolktjänsten ska utformas med respekt för den enskildes självbestämmande och öka möjligheten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet att vara med i samhället som alla andra. Förslagen ska också medverka till att tolktjänsten fortlöpande utvecklas tillsammans med användarna, att den använder modern teknik och att den tillhandahåller tolkar med god kunskap.

Förvaltningen ställer sig positiv till handlingsplanens åtgärdsförslag och ser att dessa kan leda till förbättringar för de döva, hörselskadade och personer med dövblindhet som använder sig av tolktjänsten.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till socialnämnden.

Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Norrmalms stadsdelsnämnd.

Yttrandet ska lämnas till kommunstyrelsen senast den 19 juli 2022.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 8 juni. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 9 juni.

Ärendet

Om handlingsplanen

Regeringen gav den 30 juli 2020 en särskild utredare ett uppdrag att genomföra en fördjupad analys av förslagen i betänkandet *En samlad tolktjänst – samordning och utveckling av tolktjänst för barndomsdöva, vuxendöva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2011:83)* samt i departementspromemorian *Tolktjänst för vardagstolkning (Ds 2016:7)*. Handlingsplanen för en långsiktig utveckling av tolktjänsten är ett resultat av den analysen. Handlingsplanen lyfter fram flera åtgärdsförslag för en långsiktig utveckling av tolktjänsten. Förslagen är tänkta att utveckla tolktjänsten så att den:

- är lika för alla som behöver tolktjänst
- har hög kvalitet och är effektiv
- ökar möjligheten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet att vara med i samhället som alla andra
- respekterar varje persons rätt att bestämma själv
- kan fortsätta att utvecklas tillsammans med användarna
- har finansiering under lång tid
- använder modern teknik
- alltid har utbildade tolkar med god kunskap.

Handlingsplanen är indelad i två delar. Den första delen behandlar strukturen för tolktjänsten, det vill säga hur den ska vara organiserad på ett bättre och mer jämlikt sätt. Den andra delen tar upp den långsiktiga utvecklingen av tolktjänsten. I handlingsplanen

föreslås att det år 2028 ska kontrolleras att alla delar i planen är genomförda.

Åtgärder för en tydlig struktur

Dagens tolktjänstsystem fungerar olika i olika delar av landet. Systemet är svårt att överblicka och det finns oklarheter både vad gäller roller och ansvar. Den som behöver använda tjänsten får i nuläget ta ett stort ansvar för samordningen och det är inte alltid hen kan få sina tolkbehov tillgodosedda. För att skapa ett mer effektivt tolktjänstsystem föreslås det i handlingsplanen att åtgärder inom regionernas ansvar för tolktjänst, arbetslivstolkning och tolkstödet inom vuxenutbildningen bör prioriteras.

Regionens ansvar för tolktjänst

För att skapa en mer enhetlig tolktjänst landet över behöver regionernas ansvar för densamma bli tydligare. Därför föreslås en ny lag om tolktjänst för vardagstolkning. I den nya lagen har regionen inte längre ansvar för arbetslivstolkning. Den nya lagen säger att:

- Den person som behöver tolktjänst för vardagstolkning ska så långt det är möjligt få vara med och bestämma om den.
- Regionen ska vid behov få ge företräde till den som har störst nytta och behov av tolktjänst för vardagstolkning.
- Om en person med dövblindhet har behov av ledsagning i anslutning till tolktillfället ansvarar regionen för det.
- Regionen ansvarar för att samordna tolktjänsten. Det betyder att regionen ska hjälpa döva, hörselskadade och personer med dövblindhet med de behov som personen har av tolktjänst genom att samråda med den som bekostar tolkningen.
- Regionens ansvar betyder också att regionen får erbjuda egen tolktjänst efter överenskommelse med den som betalar för tolkningen.
- Målet är en god tolktjänst som är lika för alla, som har god kvalitet och är tillgänglig. Tolk tjänsten ska bygga på respekt för den enskildes självbestämmande och integritet.
- Verksamhetens kvalitet ska kontrolleras och utvecklas fortlöpande. Den ska vara organiserad på ett sätt som är ekonomiskt effektivt.
- Regionen får tillhandahålla valfrihetssystem för att tillgodose behovet av att utföra tolkning.
- Vid tolktjänst för barn ska regionen alltid beakta barnets bästa.

- Den som använder tolktjänsten ska kunna framföra klagomål och synpunkter. Regionen ska, i förekommande fall, svara avsändaren och berätta om vilka åtgärder som ska vidtas.

Det nya lagen innebär att regionernas ansvar förändras och görs tydligare. När regionernas ansvar för arbetslivstolkning upphör frigörs resurser som istället kan läggas på till exempelvis vardagstolkning i fritids- och föreningssammanhang.

Regionernas samordningsansvar skapar ett nav för tolktjänsten och ger den enskilde tolkanvändaren en väg in för all tolktjänst. Den som använder tolktjänsten ges också ett ökat inflytande över hur tolktjänst för vardagstolkning utformas och genomförs.

I handlingsplanen framgår även att statens bidrag till regionerna för vardagstolkning från år 2024 ska höjas med 41 070 000 kronor. Det nya bidraget blir då 115 420 000 kronor. Statsbidraget ska tillsvidare fördelas enligt nuvarande fördelningsmodell.

Den nya lagen ska börja gälla den 1 januari 2024. Senast år 2028 ska staten ha undersökt om statsbidraget behöver delas på ett bättre sätt mellan de olika regionerna.

Stöd med tolkning i arbetslivet

Arbetsförmedling föreslås få ansvar för stödet till tolk i arbetslivet. Stödet ska regleras i förordningen om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. På så sätt ska de som använder tolk få större möjligheter att få ett arbete, fortsätta arbeta och att utvecklas i sitt arbete. Ändringen i nuvarande förordning ska gälla från 1 januari 2024.

Den nya insatsen betyder att:

- Arbetsgivare eller den som har kostnader för tolk ska få bidrag med högst 10 prisbasbelopp per person och år. Vid deltidsarbete ska bidraget minskas i förhållande till arbetstiden.
- Regionernas ansvar för tolkning i arbetslivet upphör i och med denna insats. En annan konsekvens är att insatsen personligt biträde inte längre ska beviljas för att täcka tolkkostnader.
- Arbetsförmedlingen ska efter tre år undersöka att den nya insatsen svarar mot de behov som finns.

Insatsen är tänkt att förbättra för alla som behöver stöd av tolk i sitt arbete. Den innebär också en resursförstärkning för tolkstöd i arbetslivet. Genom den nya insatsen blir ansvaret tydligare och arbetet med insatsen blir effektivare.

Stöd med tolkning i utbildning för vuxna

I handlingsplanen föreslås att det under perioden 2022-2025 görs en översyn av möjligheterna att samla resurserna för tolkstöd i utbildning för vuxna i en särskild ordning.

- Översynen ska undersöka hur stora behoven är av tolkstöd i utbildning för vuxna. Den ska även ge förslag på hur en resurs för tolkstödet ska regleras, organiseras och finansieras.
- Det är personens behov av utbildning som ska bestämma om hen får tolkstöd. Därför ska översynen också undersöka om bidraget för tolkstöd ska höra ihop med användaren och inte med den som anordnar utbildningen.

Vuxenutbildning i olika former spelar en viktig roll för personers möjlighet till utbildning under olika perioder av livet. Utbildning är också viktigt för samhället så att det finns personer med rätt kompetens för olika arbeten. Mycket talar för att fler och fler i framtiden kommer att ta del av vuxenutbildning, inte minst den kommunala vuxenutbildningen. Det är därför viktigt att ha ett effektivt system för alla istället för som idag då det är olika regler och ansvar för tolktjänst i de olika formerna av vuxenutbildning. I översynen ingår även att överväga vilka utbildningar för vuxna som ska omfattas, innefattande även privata utbildningar.

Fortsatt utveckling under lång tid

I handlingsplanen framkommer att utvecklingen i samhället påverkar behoven av tolk. Detta ställer nya krav på tolktjänsten. Om döva, hörselskadade och personer med dövblindhet ska kunna vara med i samhället som andra måste utvecklingen av tolktjänsten fortsätta. Av handlingsplanen framgår att det därför är viktigt att prioritera förslag om tolkning på distans, tekniska lösningar och uppfinningar, tolkprofessionen och frågor om kunskap och jämlikhet.

Mer tolkning på distans

Den digitala utvecklingen i samhället är stor och den tekniska utvecklingen fortsätter. Detta innebär att distanstolkning kan vara ett viktigt alternativ till tolkning på plats. Med rätt förutsättningar kan tolkning på distans öka både tillgången till och utbudet av tolk.

Obokad tolkning på distans via Post- och telestyrelsen

Post- och telestyrelsen erbjuder idag en frivillig tjänst för tolkning på distans med teckenspråkstolk. Tjänsten finns tillgänglig på webbplatsen Bildtelefoni.net. Denna typ av tolktjänst är till för spontana samtal av enklare karaktär som inte kräver någon förberedelse av tolken. Det finns ingen liknande tjänst för spontana samtal med skrivtolk på distans.

I handlingsplanen föreslås att:

- Distanstolkning på teckenspråk utan bokning via Bildtelefoni.net ska vara en del av Post- och telestyrelsens uppdrag samt att medel för tjänstens långsiktiga finansiering säkerställs.
- Post- och telestyrelsen ska undersöka behovet av skrivtolk på distans utan bokning och hur personer i hela landet ska kunna använda en sådan tjänst. Undersökningen ska även ge förslag på hur tjänsten kan organiseras, vilka regler som ska gälla och hur tjänsten ska finansieras.

Samma system för tolkning på distans i alla regioner

Distanstolkning kan vara ett bra sätt att få tolktjänst för personer som bor eller vistas i glesbygd. Tolkning på distans kan även vara ett sätt att få fler tolkar med kunskap i ett visst ämne eller språk. I dagsläget erbjuder olika regioner distanstolkning i olika utsträckning och utifrån olika digitala lösningar. Det skulle vara bra för användaren om systemet var samma i hela landet. Dessutom skulle det minska kostnaderna.

Handlingsplanen innehåller följande förslag:

- Den nationella funktionen med ansvar för att samordna frågor om tolktjänster (se åtgärdsförslag om den funktionen längre fram) ska tillsammans med Post- och telestyrelsen, Sveriges kommuner och regioner, intresserade kommuner samt företaget Inera göra en förstudie om hur utvecklingen av ett system för tolkning på distans för alla regioner kan organiseras, regleras och finansieras.
- Förstudien ska beskriva tekniken, ekonomin och vilka regler som gäller för ett gemensamt system och hur det ska fungera rent praktiskt. Den ska även beskriva en implementeringsprocess och hur tjänsten långsiktigt kan finansieras.

Teknisk lösningar och uppfinningar

Tekniska lösningar och uppfinningar innefattar många områden. I handlingsplanen har åtgärdsförslagen begränsats till området språkteknologi.

Digital data om det svenska teckenspråket

Det finns teknik utvecklad för det svenska teckenspråket så att text automatiskt kan bli teckenspråk. I dagsläget finns det för lite data för att kunna använda tekniken för tolkning. Det betyder att mer information om olika tecken måste samlas in i datorprogrammen innan de kan tas i allmänt bruk.

I handlingsplanen föreslås därför att:

- Institutet för språk och folkminnen och Stockholms universitet ska tillsammans öka takten för att samla in information om det svenska teckenspråket för att tillgängliggöra språket som data.

Arbetet ska ske i samråd med organisationer och andra som arbetar med det svenska teckenspråket.

Bättre samordning av utveckling av nya uppfinningar

Utveckling av ny teknik sker snabbt i dag. Så är det till exempel inom språkteknologin som utvecklar datorprogram för att förstå eller skapa språk. Det finns ett stort behov av att samordna och styra den utveckling av språkteknologin som handlar om teknik för tolktjänster.

I handlingsplanen föreslås att:

- Verket för innovationssystem, Vinnova, ska under fem år leda och samordna de som arbetar med språkteknologi.
- Vinnovas arbete ska bidra till ökad utveckling av teknik och uppfinningar. Arbetet ska fokusera på språkteknologi och artificiell intelligens för att döva, hörselskadade och personer med dövblindhet samt personer med andra svårigheter med kommunikation ska kunna vara med i samhället som andra.
- Den nationella funktionen med ansvar för att samordna frågor om tolktjänster ska tillsammans med Institutet för språk och folkminnen löpande följa Vinnovas arbete.

Åtgärder för att stärka tolkprofessionen

För att det ska finnas en väl fungerande tolktjänst är det viktigt med en bra utbildning för tolkar innan de börjar sitt arbete och en bra vidareutbildning för att de ska kunna fortsätta att utvecklas i arbetet som tolk. Handlingsplanen innehåller ett antal avgränsade åtgärdsförslag kopplat till tolkprofessionen.

Analys av behovet av tolkar

Statistik visar att fler och fler använder tolk och att antalet utförda tolktimmar ökat de senaste åren. Samtidigt minskar antalet personer som utbildar sig till tolk. Om det inte finns tillräckligt med tolkar kan inte alla som behöver det få tolktjänst.

Handlingsplanen föreslår följande åtgärdsförslag:

- Lämplig myndighet ska inom fem år undersöka hur stort det framtida behovet av teckenspråkstolkar, dövblindtolkar och skrivtolkar är. Myndigheten ska också undersöka behoven av döva teckenspråkstolkar och behoven av lärare för tolkar i teckenspråk.
- Myndigheten ska undersöka hur bra utbildningarna för tolkar är i dag och om utbildningarna behöver ändras på något sätt så att det finns tolkar med god kunskap i framtiden. Myndigheten ska också undersöka vem som ska finansiera utbildningarna.

Samordning av utveckling av tolkars kompetens

Alla slags tolkar har behov av att utveckla sin kompetens och få fortsatt utbildning. Det är viktigt för att Sverige ska kunna ha en bra tolktjänst i framtiden. Det utbud av kompetensutveckling för tolkar som finns i dag är inte tillräckligt.

Handlingsplanen lyfter fram följande förslag:

- Den nationella funktionen med ansvar för att samordna frågor om tolktjänster ska samarbeta med de som ordnar utbildning för tolkar, arbetsgivare, representanter för tolkar och organisationer för användare. Tillsammans ska de göra en plan för fortsatt utbildning och utveckling av kompetens för tolkar och hur det kan finansieras.

Samma regler och administration för tolkar

För några år sedan presenterades utredningen *Att förstå och bli förstådd* (SOU 2018:83). Det är en utredning om samhällets behov av och tillgång till tolkar i talade språk. Förslagen om regler och administration i den utredningen är inte samma som för tolkar i teckenspråk och dövblindhet eller för skrivtolkar.

I handlingsplanen förslås därför att:

- En undersökning ska göras för att säkerställa att regler och administration är samma för alla tolkar så långt det är möjligt.

Ökad jämställdhet och att tänka på barns perspektiv

I arbetet med handlingsplanen ingick även att undersöka om det finns omotiverade skillnader mellan hur män och kvinnor får tolktjänst och om användare är trygga med att berätta om svåra saker för myndigheter, till exempel att berätta om våld.

Undersökningen innefattade även en analys av om barn och unga som får stöd av tolk har samma rättigheter och kan vara med i samhället som andra barn och unga.

Möjligheter att få ett arbete

Av handlingsplanen framgår att undersökningar om arbetsmarknadsdeltagande visar att det är stor skillnad mellan kvinnor och män med funktionsnedsättning när det gäller om de har ett arbete eller inte. Men undersökningarna innehåller inga uppgifter om vilka av dessa personer som använder tolktjänst.

Handlingsplanen innehåller därför förslag om att:

- Arbetsförmedlingen ska undersöka om kvinnor som är döva, hörselskadade eller har dövblindhet får lika mycket och lika bra stöd för att få ett arbete som män med samma funktionsnedsättning får.

- Arbetsförmedlingen ska ge förslag om hur jämlikheten ska öka, det vill säga hur det stöd som arbetsförmedlingen ger ska bli lika för män och kvinnor.

Mer kunskap om våld mot kvinnor som är döva, hörselskadade eller har dövblindhet.

Undersökningar inom området våldsutsatthet visar att våld mot kvinnor och flickor med funktionsnedsättning är minst lika vanligt som mot kvinnor och flickor utan funktionsnedsättning. Mycket tyder också på att det oftare är svårare för kvinnor med funktionsnedsättning att få stöd. I de undersökningar som finns går det inte att få fram information om vilka av kvinnorna som är döva, hörselskadade eller har dövblindhet.

I handlingsplanen föreslås att:

- En lämplig myndighet ska undersöka hur kvinnor som är döva, hörselskadade eller har dövblindhet och upplever olika former av våld kan få bättre stöd.
- Myndigheten ska undersöka vilken kunskap som finns och hur stödet kan vara organiserat för hela Sverige.

Mer kunskap om barn och ungas erfarenheter och behov

En bra tolktjänst är många gånger en viktig förutsättning för att barn och unga ska kunna tillvarata sina rättigheter och vara delaktiga på lika villkor som andra barn och unga i exempelvis föreningar och fritidsaktiviteter. Idag finns ingen samlad kunskap om barns och ungas behov av tolktjänst eller vad de tycker om tolktjänsten.

Handlingsplanen innehåller förslag om att:

- Den nationella funktionen med ansvar för att samordna frågor om tolktjänster ska tillsammans med Specialpedagogiska skolmyndigheten undersöka barns och ungas behov och erfarenheter av att använda tolk i aktiviteter i föreningar, kultur, i lek och på fritid. De ska också ge förslag på hur tolktjänsten bättre kan tänka på och respektera barns och ungas rättigheter.
- I undersökningen ska de också prata med olika organisationer för barn och unga, organisationer för föräldrar och Svenska Dövidrottsförbundet.

Att samordna frågor om tolktjänsten i Sverige

Det finns i dag ingen som ansvarar för att samordna eller utveckla tolktjänsten i Sverige. Det försvårar möjligheten att följa upp och utveckla tolktjänsten för framtiden. Det måste finnas en samordning för tolktjänsten för hela landet. I handlingsplanen kallas denna samordning för nationell funktion.

- Det ska finnas en nationell funktion som ansvarar för att samordna frågor om tolktjänst för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet. Funktionen ska samarbeta med regioner, olika organisationer och med andra som arbetar för användarna av tolktjänst.
- Funktionen ska samla in och tillhandahålla information och statistik så att det går att följa upp utvecklingen av tolktjänsten. De ska också kunna samordna arbetet med utveckling.
- Funktionen ska samordna och ansvara för frågor som ingen annan har ett nationellt ansvar för. Det kan till exempel handla om utveckling av tolkars kompetens, upphandling av rikstolkar och utbetalning av bidrag från staten för tolktjänst till regionerna.
- Funktionen ska ta fram ett nationellt system för att följa upp hur tolktjänsten fungerar. De ska om det behövs även tala om vilka ändringar i lagar och regler som krävs för ett sådant system.
- Funktionen ska senast år 2028 följa upp handlingsplanen för en långsiktig utveckling av tolktjänsten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till de åtgärdsförslag som presenteras i betänkandet *Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet* (SOU 2022:11).

Åtgärder för en tydlig struktur

Förvaltningen välkomnar förslaget om att en ny lag om tolktjänst för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet ska ersätta nuvarande reglering i hälso- och sjukvårdslagen. Denna förändring tycker förvaltningen medför en positiv förflyttning från ett vård- och omsorgsperspektiv till ett språk- och tillgänglighetsperspektiv. Detta ligger även i linje med 2009 års språklag vars syfte är att stärka svenskans och andra språks, däribland teckenspråkets, ställning och användande i det svenska samhället.

Att det i den nya lagen skrivs in att tolktjänst för vardagstolkning så långt som möjligt ska utformas och genomföras i samråd med den enskilde får enligt förvaltningen ses som ett uttryck för den enskildes självbestämmande och delaktighet. Skrivningen hade eventuellt kunnat göras än mer skarp men förvaltningen anser att den nuvarande ordalydelsen kommer ge möjlighet för den enskilde tolkanvändaren att påverka bland annat tolkmetod, om tolkningen ska ske på plats eller på distans och valet av tolk.

Viss ledsagning är tänkt att ingå i tolktjänst för personer med dövblindhet, något som förvaltningen ser som en nödvändig åtgärd

för att denna målgrupp ska få sina behov tillgodosedda. Personer med dövblindhet använder olika tolkmetoder för att kommunicera. Dövblindtolkning sker genom tre helt integrerade delmoment, dessa delmoment är tolkning av vad som sägs, syntolkning och ledsagning. Ledsagning i det här sammanhanget innebär kvalificerat stöd med orientering, förflyttning och samtidig syntolkning och tolkning av vad som sägs. Denna typ av ledsagning skiljer sig från det ansvar som åligger kommunerna inom ramen för socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade och borde därför inte utgöra skäl för någon gränsdragningsproblematik om det nya lagförslaget går igenom. Socialförvaltningen kommer att följa utvecklingen och göra sitt för att bidra till att dövblinda får en ändamålsenlig tolktjänst där de båda huvudmännens ansvar för ledsagning inte utgör ett hinder.

I den nya lagen föreslås att regionen får ge företräde till den som har störst nytta och behov av tolktjänst för vardagstolkning. Förvaltningen anser att formuleringen är vag och hade gärna sett att man i lagtexten angett att prioritering endast får ske vid tolkbrist. Vidare anser förvaltningen att det finns behov av att ta fram en fastställd prioriteringsordning som gäller för alla regioner. Förvaltningen anser att det är särskilt viktigt med hänsyn till att den nya lagen är tänkt att vara en skyldighetslag utan någon möjlighet för den enskilde tolkanvändaren att överklaga om hen nekas tolkning. Utan några nationella riktlinjer kommer tolkanvändarna att vara utelämnade till regionernas bedömning av vad vardagstolkning är vilket kan leda till en tolktjänst som inte är likvärdig för alla tolkanvändare.

I den nya lagen ges regionerna ett samordningsansvar för tolktjänsten vilket ger den enskilde tolkanvändaren en väg in för all tolktjänst. Förvaltningen tycker att detta är ett bra förslag som kan underlätta för den enskilde. I nuläget får tolkanvändarna i stor utsträckning fungera som samordnare för sin egen tolkning vilket kräver både tid och resurser av den enskilde.

Förvaltningen ser mycket positivt på det faktum att den nya lagen innehåller bestämmelser om att barnets bästa särskilt ska beaktas när tolktjänst erbjuds barn. Skrivningen motsvarar kravet i artikel 3 i barnkonventionen och förvaltningen anser att den bidrar till att säkerställa att barn erbjuds en tolktjänst som är anpassat till barnet.

När det gäller förslagen om att samla stöd till tolk i arbetslivet hos Arbetsförmedlingen och att se över förutsättningarna för att samla resurserna för stöd i utbildning för vuxna i en särskild ordning väljer förvaltningen att inte yttra sig utöver att konstatera att allt som kan tänkas underlätta för den enskilde får anses som positivt.

Fortsatt utveckling under lång tid

Teckenspråkstolkning bör enligt förvaltningen som regel alltid ske på plats då samspelet mellan tolk och tolkanvändare rimligen underlättas om båda befinner sig på samma plats. Förvaltningen anser emellertid att distanstolkning kan vara ett bra komplement till exempel för de som bor eller vistas i glesbygd eller i de fall tolkningstillfället äger rum med kort varsel. Att utveckla en distanstolkningsfunktion som alla regioner använder sig av skulle underlätta för både tolkar och tolkanvändare. Förvaltningen stödjer därmed åtgärdsförslaget om att göra en förstudie om hur utvecklingen av ett system för tolkning på distans som är gemensamt för alla regioner kan organiseras, regleras och finansieras.

I handlingsplanen framgår att det inte har gjorts så mycket för det svenska teckenspråket inom det språk- och teknologiska området. Det framgår även att det finns teknik utvecklad för det svenska teckenspråket så att text automatiskt kan bli teckenspråk men att tekniken i dagsläget inte är tillgänglig för allmänt bruk. Förvaltningen anser att det är mycket olyckligt att den befintliga tekniken inte är tillgänglig för de som har behov av den och delar fullt ut handlingsplanens åtgärdsförslag om att öka takten för att samla in information om det svenska teckenspråket för att tillgängliggöra språket som data.

Förvaltningen välkomnar alla delar i handlingsplanen som syftar till att belysa om det finns omotiverade skillnader mellan män och kvinnor i det stöd som ges till dem samt alla åtgärder för att skapa ökad jämlikhet. Förvaltningen ser också positivt på att det i handlingsplanen uppmärksammas att förekomsten av våld och övergrepp mot kvinnor och flickor med funktionsnedsättning är minst lika vanligt förekommande som i andra grupper och att mycket tyder på att kvinnor med funktionsnedsättning har svårare än andra grupper att få stöd i utsatta situationer. Det får enligt förvaltningen anses rimligt att anta att stödet till våldsutsatta döva och hörselskadade kvinnor och kvinnor med dövblindhet är än mer bristfälligt och delar synen på att det finns skäl att analysera detta vidare.

Handlingsplanens sista åtgärdsförslag avser tillskapandet av en ny nationell funktion som ska ha av en samlad överblick av tolktjänsten och dess utveckling. Förvaltningen anser att en sådan funktion skapar förutsättningar som bidrar till en långsiktig utveckling av tolktjänsten och därmed en ökad delaktighet i samhället för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilaga

- Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet.